

gjældendes Tilstand end forbedre den. Det er derfor, at det overhovedet forbydes at indespærre eller anvende lignende Tvangsmidler i det Uendelige; det skal kun være tilladt for kortere Tid. Og hvad det angaar, at der skal i en Protokol gjøres en Bemærkning om, hver Gang saadanne Tvangsmidler ere blevene anvendte, ser jeg ikke, at der kan være Noget derimod at indvende, thi det er nødvendigt, for at Tilsynet skal kunne have en Mening om, i hvilket Omfang det benyttes, om det sker i uforvarligt stort Omfang. Tilsynet er der ikke altid, og dersom der ikke gaves en saadan Protokol, kunde de, der holde Anstalten, naturligvis meget let sørge for at løslade i det Dieblit, Tilsynet er der. Men det er naturligvis ikke nok. Det er netop for at kunne dømmе paa en mere sikker Grundvold, at det er foreskrevet, at der skal holdes saadanne Protokoller, hvori der som sagt skal ske Bemærkning om, hver Gang saadanne Midler ere anvendte. Det følger af sig selv, at det bliver et Skjøn over Anstalten i det Hele, der her kommer frem, men ogsaa der vil jeg sige, at den, der holder en saadan Anstalt, eller Lægen derved, kan ikke være Souveræn. Han maa finde sig i at være under Tilsyn. Jeg ser ikke rettere, end at den personlige Frihed vilde være daarligt beskyttet, hvis det ikke maatte blive Reglen, at naar Tilsynet fandt, at personlig Indespærring er ufornöden, skal Bedkommende løslades.

Med Hensyn til det, der er Hovedoie-medet med Lovforslaget, maa jeg ogsaa gjøre Indsigelse imod den ærede første Taler's Bemærkninger. Jeg maa nemlig meget stærkt fremhæve, at det ikke er Hovedhensigten med Loven at forhindre at Folk holdes indespærrede under Joregivende af, at de ere sindssvage, uden at dette er Tilfældet. Det er naturligvis en Hensigt med Loven og med Tilsyn at betrygge herimod, men det er ingenlunde Hovedhensigten, saaledes at man næsten skulde gjøre det til det Æneste, Loven havde for Øie. Det er paa ingen Maade Hovedhensigten, fordi jeg tror, at saadanne Misbrug aldrig vilde blive hyppige, det kan naturligvis ske engang i Ny og Næ; men hyppige, tror jeg ikke, de vilde blive. Hovedhensigten med Lovforslaget er at sørge for, at saadanne private Sindsfygeanstalter ikke oprettes af Personer, der ere inkompetente dertil, og at de blive drevne paa en nogenlunde forvarlig Maade. Der er det netop det, man især maa gardere sig imod, ikke saameget det, at man skulde gaa for vidt i Frihedsindskrænkninger, som mod det, at de Sindsfyge blive behandlede ligegyldigt, at

man har dem f. Ex. i flet ventilerede Lokaler, at det staar daarligt med Renligheden i Anstalten, og at de ere uden behørig Bevogtning. Det er netop Ting, som der er meget mere Grund til at frygte for ved en privat Sindsfygeanstalt, der drives som en Pengespekulation. Der er det allermest at frygte for, at man vil knibe, som Følge deraf spare paa Udgifterne til Renlighed og Bevogtning, til Lys og Brændsel, spare paa Lokale, saaledes at Ventilationen bliver flet, og der ligger formange Syge i Rummene i Forhold til deres Størrelse og deslige. Det er den Slags Ting, det fortrinsvis er Meningen at værne imod ved det Tilsyn, som er foreskrevet, og forsaavidt spiller det, sammenlignet hermed, med den Fare, som frembyder sig for uforvarlig Behandling af de Sindsfyge, i Grunden kun en ringe og underordnet Rolle at værne sig imod, at Noget kan uberettiget holdes indespærret. Naar der med Hensyn til dette Sidste er brugt det Udtryk, at Opmærksomheden skal henledes paa, om Noget holdes indespærret, som har Krav paa at løslades, er det et Udtryk, som er brugt, fordi det er vanskeligt at finde noget andet; thi Sagen er nemlig den, at det Afgjørende ikke kan blive det, om Bedkommende er kommen sig; man kan ingenlunde opstille den Sætning, at man er berettiget til at holde enhver Sindsfyg indespærret, til han er kommen sig. Det Afgjørende er, om hans Sindsstand kræver, at han underkastes en Indskrænkning i sin personlige Frihed. Der er mange Sindsfyge, som ingenlunde komme sig, om hvilke det dog kan siges, at der er ingen Grund til at holde dem indelukkede i Anstalter; de kunne meget godt være ude, uagtet de ere forstyrrede. De have ingen Tendents herhen til at skade sig selv eller Andre, og i kurativt Diemed kan det ikke nytte at holde dem længere paa Anstalten. Det er meget ofte Tilfældet. Det er altsaa en Flerhed af Hensyn, der ikke saaledes i faa Ord lader sig give, som gjør sig gjældende med Hensyn til det Spørgsmaal, om det er forvarligt at holde den Sindsfyge i den Frihedsindskrænkning, som ligger i, at han er anbragt paa Anstalten, eller ei, og derfor er det, at der er brugt disse maaste i og for sig mindre bestemte Udtryk, at Tilsynet skal undersøge, om der holdes Noget tilbage i Anstalten, som har Krav paa ikke at holdes der.

Jeg tillader mig at berøre et Par Bemærkninger, som fremkom fra en anden æret Taler idag. Han sagde — jeg forstod ham saaledes — at det var en Skuffelse for ham, at Lovforslaget ikke indeholdt Bestemmelser,